

Kuntaan on saapunut 14.9.2022 päivätty kirje, jossa 45 pyhäjokista vanhempaa ilmaisevat huolensa varhaiskasvatuksen tilanteesta Pyhäjoen kunnassa. Kunnanhallitus on käsitellyt asiaa ja pyytänyt sivistyslautakuntaa antamaan vastineen kirjeeseen.

Omasta näkökulmastaan sivistyslautakunta lausuu seuraavaa:

Tunnistamme kirjeessä mainittuja ongelmia, ja niitä on kuluneen vuoden aikana käsitelty eri yhteyksissä strategisella tasolla lautakunnassa ja operatiivisella tasolla varhaiskasvatuksen johdon ja henkilöstön kesken. Kuten kirjeessä todetaan, henkilöstön työolot ovat viime vuosina olleet haastavat. Tähän on vaikuttanut koronapandemia, vaihtuvuus varhaiskasvatuksen johdossa sekä erityisesti määräaikaisten sijaisten vaikea saatavuus. Sijaispula on aiheuttanut ajoittaista työvoiman vajetta, joka on näkynyt henkilöstön kokemuksena heikoista työoloista ja asiakkaiden kokemuksena heikosta palvelusta. Kelpoisia varhaiskasvatuksen opettajia – erityisopettajasta puhumattakaan – ei myöskään ole saatu Pyhäjoelle kaikkiin avoimiin vakansseihin. Henkilöstön huono saatavuus ei toki ole yksinomaan Pyhäjoen kunnan ongelma, vaan koskee varhaiskasvatuksen kenttää kautta maan.

Työvoimakysymykseen on tuomassa helpotusta se, että kuntaan valitaan toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen lastenhoitaja, joka aloittaa työnsä marraskuussa. Lisäksi kunnanhallitus on antanut täyttöluvan uuden lastenhoitajan vakanssin täyttämiseen vuoden 2023 alusta lukien. Tämän lisäresurssin odotamme tuovan helpotusta työvoiman saannin haasteisiin ja sen myötä heijastuvan myös henkilöstön työhyvinvointiin. Kirjeessä esille nostetut työturvallisuuden kehittämiskohteet, sikäli kuin niillä viitataan työsuojelun toimintaohjelmaan, ovat kunnan työsuojeluorganisaation vastuulla.

Mitä tulee hallinnon järjestämiseen, niin kirjeen kirjoittamisen jälkeen kuntaan on valittu vakinainen varhaiskasvatusjohtaja. Toivomme, että jokainen kunnan työntekijä, luottamushenkilö ja varhaiskasvatusikäisen lapsen vanhempi omalta osaltaan tukee tehtävässään aloittavaa varhaiskasvatusjohtajaa, antaa hänelle työrauhan ja osoittaa luottamusta hänen osaamistaan ja asiantuntemustaan kohtaan. Sitä, tulisiko varhaiskasvatusjohtajan ohella päiväkodeilla olla erikseen varhaiskasvatuslain 25 § tarkoittama toiminnasta vastaava johtaja, voi pohtia. Viime kädessä kysymys on resursseista. Sivistyslautakunta toimii niillä resursseilla, jotka sille osoitetaan.

Kirjeen allekirjoittajat ottavat voimakkaasti kantaa varhaiskasvatuksen palvelurakenteeseen toivoen pienten yksiköiden yhdistämistä suuremmaksi. Keskitetympi rakenne tehostaisi työvoiman käyttöä ja joustavoittaisi henkilöstön siirtymistä ryhmästä toiseen tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuksen palvelurakenne on poliittisen päätöksenteon tulos. Nykyisenlainen hajautettu rakenne on voimassa olevan varhaiskasvatusstrategian mukainen, ja havaittu toimivaksi esimerkiksi infektiokierteiden aikana. Uusi varhaiskasvatusstrategia valmistuu tämän vuoden kuluessa, ja siinä muun muassa linjataan, millaisella palvelurakenteella tulevaisuudessa on määrä toimia. Strategian valmistelun yhteydessä myös varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajien ja henkilöstön näkemystä palveluverkosta tullaan selvittämään kyselyllä. Toivomme, että tätä mahdollisuutta ilmaista mielipiteensä käytetään laajasti. Kirjeen näkemyksen mukaan strategian päivittäminen ei riitä, ja siitä olemme samaa mieltä. Strategia ei itsestään muutu toiminnaksi, vaan vaatii sitoutumista niin henkilöstöltä kuin johdoltakin. On myös selvää, että suuria muutoksia esimerkiksi palveluverkossa ei voi tapahtua kovin lyhyessä ajassa, etenkin mikäli edellytetään uudisrakentamista.

Sivistyslautakunta katsoo, että ajoittaisista haasteista huolimatta Pyhäjoen kunnan varhaiskasvatuksessa toimitaan varhaiskasvatuslain ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Yllättäviin tilanteisiin – esimerkiksi työntekijöiden äkillisiin sairastumisiin – varhaiskasvatuksen yksiköissä varaudutaan niin hyvin kuin pystytään, mutta toisinaan joustoa kysytään myös vanhemmilta. Ymmärtääksemme kirjeessä mainitut

tilanteet, joissa vanhempia on pyydetty pitämään lapset kotona tai lapsia on siirretty kesken päivän yksiköstä toiseen, ovat olleet poikkeustapauksia, ja niihin on päädytty nimenomaan sen takia, että varhaiskasvatustilain edellyttämä henkilöstömitoitustoteutus. Poikkeamat henkilöstömitoituksessa ilmoitetaan asianmukaisesti, ja toimintaa pyritään jatkuvasti parantamaan. Sivistyspalveluiden edelliset asiakastyytyväisyyskyselyt on tehty alkuvuodesta 2022, ja varhaiskasvatus on silloin saanut lasten huoltajilta hyvän arvion.

Kunnioitavasti,

Pyhäjoen kunnan sivistyslautakunta